

XXI. Oikeusaputoimisto.

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v. 1936 oli seuraava:

Oikeusaputoimiston johtokuntaan kuuluivat kertomusvuonna vanhempi oikeusneuvosmies G. Leopold puheenjohtajana, varatuomari S. T. Mannermaa varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä asianajaja N. Aronen ja varatuomarit O. W. Johansson ja E. Tulenheimo. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli rahatoimenjohtaja J. Helo.

Johtokunta piti vuoden aikana viisi kokousta, joissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajan tointa hoiti edelleen varatuomari N. Lindegrén ja oikeusavustajan apulaisen tointa varatuomari Y. Hämesalo. Toimisto-apulaisena toimi ylioppilas O. Bremer helmikuun 1 p:ään sekä helmikuun 1 p:stä kesäkuun 1 p:ään toimen väliaikaisena hoitajana lakitieteenylioppilas S. Ylhäinen siirtyen viimeksi mainittuna päivänä viran vakinaiseksi hoitajaksi. Kesälomasijaisina olivat varatuomari H. Miilumäki ja ylioppilas M. Lepistö.

Menosääntö nousi kertomusvuonna 176,185 markkaan oltuaan edellisenä vuonna 161,175 markkaa.

Oikeusaputoimisto sai vuoden aikana kuten ennenkin toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rätts hjälpsanstalt). Myöskin muutamat muut ulkomaiset oikeusaputoimistot käyttivät toimiston apua. Sitä paitsi oltiin molemminpuolisessa yhteydessä erinäisten kotimaassa toimivien köyhäinasianajajain kanssa.

Muuten oikeusaputoimiston toiminta jatkui entiseen tapaan. Asiakkaiden ja asioiden luku pysyi suurin piirtein muuttumattomana; avioeroasiat vähenivät jonkun verran. Seuraavat numerotiedot valaisevat lähemmin oikeusaputoimiston toimintaa kertomusvuonna:

Käyntien luku oli 12,009, edellisenä vuonna 12,132, v. 1934 12,914 ja v. 1933 13,380. Eri kuukausien osalle kertomusvuoden käynnit jakautuivat seuraavasti:

	Vastaan- otto- päiviä.	Käyntejä kaikkiaan.	Käyntejä päivää kohden.		Vastaan- otto- päiviä.	Käyntejä kaikkiaan.	Käyntejä päivää kohden.
Tammikuu	26	1,124	43.2	Heinäkuu	26	1,062	40.8
Helmikuu	25	1,099	44.0	Elokuu	26	992	38.2
Maaliskuu	24	1,197	49.9	Syyskuu	26	986	37.9
Huhtikuu	23	981	42.7	Lokakuu	26	990	38.1
Toukokuu	24	936	39.0	Marraskuu	25	946	37.8
Kesäkuu	24	929	38.7	Joulukuu	24	767	32.0
				Yhteensä	299	12,009	40.

Kuten taulukosta näkyy oli oikeusaputoimisto vuoden aikana avoinna 299 päivää. Käyntien luku päivää kohden oli 40.2, edellisenä vuonna 40.3 ja v. 1934 42.9. Suurin käyntien luku samana päivänä oli 76, pienin 2.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin y.m. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 2,328, joista 2,239 oli kertomusvuonna tulleita ja 89 edelliseltä vuodelta ratkaisematta olevia. Kirjallisia toimituksia oli 2,628, niistä hakemuskirjoja 1,197.

Säätynsä tai ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittäytyivät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.		Mp.	Np.	Yht.
Asfalttityöntekijöitä	3	—	3	Maalareita	29	—	29
Asiatyttöjä	—	2	2	Mekaanikkoja	4	—	4
Autonkuljettajia	37	—	37	Merimiehiä	6	—	6
Eläinlääkäreitä	1	—	1	Metallityöntekijöitä	2	—	2
Ent. konemestareita	1	—	1	Modisteja	—	5	5
Ent. poliisikonstaapeleita . .	5	—	5	Monttöörejä	6	—	6
Ent. raitiovaununkonduk-				Musiikkereita	2	—	2
töörejä	3	—	3	Muurareita	2	—	2
Ent. toimittajia	2	—	2	Naimisissa olevia naisia			
Filosofiantohtoreita	1	—	1	ja leskiä	—	787	787
Filosofianmaistereita	1	—	1	Neitejä	—	17	17
Hierojia	1	7	8	Ompelijoita	—	61	61
Hopeaseppiä	1	—	1	Opettajia	—	1	1
Ilmoitustenhankkijoita . .	1	—	1	Pakkaajia	1	—	1
Jalkinetyöntekijöitä	4	—	4	Palvelijoita	—	103	103
Juoksupoikia	6	—	6	Panimotyöntekijöitä . .	1	—	1
Kaartilaisia	1	—	1	Partureita	—	10	10
Kahvinkuljettajia	—	4	4	Prässäjiä	1	—	1
Karjakoita	—	2	2	Putkityöntekijöitä	1	—	1
Kauppamatkustajia	2	—	2	Puuseppiä	14	—	14
Keittäjiä	2	28	30	Puutarhureita	3	—	3
Kelloseppiä	1	—	1	Raitiovaununkonduktöo-			
Kemigraafeja	2	—	2	rejä	2	—	2
Kersantteja	3	—	3	Rakennusmestareita . .	1	—	1
Kipsityöntekijöitä	1	—	1	Rappareita	2	—	2
Kirjaltajia	3	—	3	Ravintola-apulaisia . . .	—	18	18
Kirjatyöntekijöitä	2	5	7	Sairaanhoitajia	—	3	3
Kirjanpitäjiä	1	1	2	Satamavahteja	2	—	2
Kirvesmiehiä	50	—	50	Seppiä	15	—	15
Kivityöntekijöitä	10	—	10	Siivoojia	—	50	50
Kondiittoreita	2	4	6	Silittäjiä	—	4	4
Konemestareita	6	—	6	Sorvaajia	4	—	4
Konttoriapulaisia	3	10	13	Sähköasentajia	10	—	10
Koululaisia	1	—	1	Taloudenhoitajia	—	6	6
Kulkukauppiaita	2	1	3	Talonmiehiä	6	—	6
Kutoja	—	5	5	Tarjoilijoita	—	22	22
Kuvanveistäjiä	1	—	1	Teknillisiä apulaisia . .	—	2	2
Kylmänruoanlaittajia . . .	—	4	4	Tullaajia	2	—	2
Kylvettäjiä	—	1	1	Turkkureita	—	2	2
Latoja	2	—	2	Työntekijöitä	210	66	276
Laulajia	1	—	1	Tehdastyöntekijöitä . .	3	17	20
Levyseppiä	6	—	6	Todellisia valtioneuvok-			
Leipureita	5	3	8	sia	1	—	1
Liikemiehiä	4	—	4	Työnjohtajia	1	—	1
Liikeapulaisia	10	26	36	Torikauppiaita	2	4	6
Lämmittäjiä	4	—	4	Vahtimestareita	4	—	4

	Mp.	Np.	Yht.		Mp.	Np.	Yht.
Vaattureita	11	2	13	Viilaaia	12	—	12
Vankeja	1	—	1	Vulkaniseeraajia	3	—	3
Valureita	5	—	5	Värjääjiä	2	—	2
Varastoapulaisia	6	1	7	Ylioppilaita	1	1	2
Verhoilijoita	4	—	4	Yövahteja	5	—	5

Yhteensä 579 1,285 1,864

Vuoden aikana käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittymisen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:		Perintöoikeuteen kuuluvia asioita ..	45
vuokrariitoja	39	Testamenttioikeut. kuuluvia asioita ..	5
työ- ja palkkariitoja	433	Yleisiä veroja koskevia asioita ..	99
muita velkomisjuttuja	81	Holhousasioita	8
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	24	Vähäpätöisiä rikosasioita	7
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Sotilasavustuksia	427
avioriitoja	12	Tapaturma-asioita	19
avioeroja	137	Toimeksiantoja	51
perheen elatusasioita	136	Erinäisiä tiedusteluja, hakemuksia,	
kuolleeksi julistamisia	8	valituksia y.m.	797
		Yhteensä 2,328	

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuksi ja kirjoista poistetuksi 2,264, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	502	Annettu eri viranomaisille	1,400
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	247	Juttuja, joissa toimisto otti haasteen	
Erinäisistä syistä jätetty sillensä ..	98	mutta ei ajanut loppuun	17
		Yhteensä 2,264	

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 1,400 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	8	Helsingin kaupungin:	
Valtioneuvosto	25	kaupunginhallitus	17
Valtiovarainministeriö	2	taksoituslautakunta	1
Sisäasiainministeriö	1	tutkijalautakunta	45
Kululaitosten ja yleisten töiden mi-		köyhäinhoitolautakunta	10
nisteriö	3	lastensuojelulautakunta	1
Puolustusministeriö	3	ensimmäinen kaupunginvouti	12
Sosiaaliministeriö	5	Käkisalmen raastuvanoikeus	1
Korkein oikeus	15	Savonlinnan »	1
Korkein hallinto-oikeus	143	Porin »	2
Turun hovioikeus	7	Helsingin pitäjän:	
Uudenmaan läänin maaherra	636	kihlakunnanoikeus	1
Viipurin »	1	kunnallislautakunta	1
Vaasan »	1	tutkijalautakunta	1
Hämeen »	1	Helsingin sotilaspäivien esikunta	9
Kuopion »	1	Rautatiehallitus	2
Vakuutusneuvosto	20	Tuusulan pitäjän kihlakunnanoikeus	1
Tampereen tuomiokapituli	1	Espoon kärjäkunnan kihlakunnan-	
Porvoon tuomiokapituli	1	oikeus	1
Helsingin kaupungin:		Kurkijoen tuomiokunnan tuomari ..	1
maistraatti	403	Postihallitus	1
raastuvanoikeus	9	Valtion tapaturmatoimisto	1
kaupunginvaltuusto	4	Suomen valkoisen kaartin komentaja	1

Se seikka, että 98 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoin kuin edellisinä vuosina, siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 17 yllä mainittua juttua, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain, ettei vastaajia ollut haasteella tavattu tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntoa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 291 asiassa. Näistä toimisto ajoi vuoden kuluessa loppuun 247 asiaa, joista 240 juttua voitettiin ja 7 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden aikana toimiston puolesta 385 kertaa 197 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 299:ään esiinnyttiin niin muodoin raastuvanoikeudessa useammin kuin joka toinen päivä.
